Մանգուամէի էֆքեար ամէնէ 300 նիւսխէ վէ թիւրպ ամէնվի գրամֆի խաթանպոլ իչին 300 գրուշ՝ վէ ալթը այլըղը 150, վէ թուշրալար իչին քսան բարար տախի իչինէ սելրաք, ամէնվի գրամֆի սաղ ագէ 250 վէ ալթը այլըղը տախի 125 ղրուշ։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 50 փարայա սաթըլմագտըր։

# Մանգուամէի Էֆքեար

## ՄԻՍՆԱՏԻՍ

Իլանաթին պէհէր սաթըր իչին սիրինի ալ ֆատա 3, իքրինի ալ ֆատա 2, վէ իւչինի վէ սայիր ալ ֆատար իչին 1 էր ղրուշ ապանաճակ տըր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ Պէյօղլունտա Ջօղրու եօլտա 467 նիւմէրօլու խանէտէ ԼԷՎԱԾՆԻ ՀԷՐԵԼՑ Թապխանէսինէ կարապետ Ց. Փանոսեան իսմինէ կէօնտէրիլմէք տիր։

ՕՐՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ՊԷՇԻՆՃԻ ՄԷՆԷ ١٢٨٧ ՐԷՃԷՊ ٢٦ 1870 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 9 ՇԻՄԱ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21 ՆԻՄԷՐՕ 1373

ԻՍԹԱՆՊՈԼ 9 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

## ԽԱՐԻՃԻՑԻ

ԲԱՐԻՍ ՄՈՒՀԱՍԷՐԷՍԻ

Մուհարէպէ թէվարիխի իչինտէ, շիմտիքի կիպի, բէրիշանիէթին պու գատար գարարթըը վէ խաֆիֆլենմէմիշ պիր կէօրիւնիշիւ էմալի պուլունմամագտա տըր։

Շիմտիէէ տէկին, մուհարէպէնին սօնու բէք ուզաղ օլմաեաճաղը հագգընտա, տայիմա, քէնտիմիզի պիր իւմիտ վիրմէյէ միւգթէտիր օլապիլմիշ իտիք։

Վագթին սէրէնճամլարը աղըր իտիլէր. պու ճիւմլէ, մուհարէպէ, նասըլ պիրտէն պիրէ պաշլատը իսէ, էյլէ տէ պիրտէն պիրէ խիթամ պուլուր օլմասը, տայիմա միւմքին իտի։

Գաթի պիր մուհարէպէ, Իմբէրաթօրուն թախթտան տիւշմէսի, զաֆէր եապ (յաղթող) Ալմանեալըլարը Բարիս էօնիւնտէ կէօրիւնմէլէրի, վէ Ըսթրազպուրկուն զապթ իտիլմէսի, հէր պիրիսի տախի, մուհարէպէյէ խիթամ վիրմիշ օլապիլիրէր իտի։

Արթըգ պունտան սօնրա տախի, պու սուրէթլէ քէնտիմիզի ալտաթամաեըզ։

Շիմտի աշիքեար կէօրիւնմէքտէ տիր քի, մուհարէպէ, ուճ տէրէճէտէ ֆէնա քէրթէլէրինէ գատար տէվամ իտէճէք տիր։

Մուհարիպ տէվլէթլէրին իքիսի տախի, զայիֆին գուվվէթի պիւսպիւթիւն թէլէֆ օլունճայա տէկին, պիրիսի քէնտի հիւճումունտա, վէ տիկէրի տախի, քէնտինի մուհաֆազա իթմէքլիքտէ տէվամ էյլէմէյէ գարարը գաթի իթմիշլէր տիր։

Մէզքիւր տէվլէթլէրին իքիսի տախի, զայիֆ թարաֆը գուվվէթի պիւսպիւթիւն թիւքէնմէք բատտալէրինէ կէլէնէ տէկին, տահա նէ գատար վագթի կէչէճէք օլտուղունու պիլիրլէր, վէ իքիսի տախի, թահրիրաթը ուժումիէէլէր վէ պէեաննամէլէր իլէ կէքտիկէրինին թէչէպպիւս իտճէքլէրի իչին աղրըլըղընը տահա պիւյիւք կէօսթէրմէքլիյէ չալըշմագտա տըրլար, լաքին պիթարաֆ տուրանլարը քէնտիլէրինտէն տահա իյի անլամագտա օլտուղլարը մէզքիւր ուսթալըգլար ալթընտա, գարշըսընտաքինին գարարը, հէր նէ տէրէճէտէ տախի գաթի օլմուշ օլսա, երինէ պաշ էյմէմէքլիյէ տայիր պիր ինատը գավի միւշահէտէ օլունմագտա տըր։

Բրուսիա հիւքիւմէթինին եէնի թահրիրաթը ուժումիէէսի, սօնունա գատար Բարիսի մուհաֆազա իթմէքլիքլէ պէրապէր զուհուրա կէլէճէք օլան տէհշէթլու հալլէրի, գօրգունլաճագ պիր գուվվէթլէ նագշ ու պէեան իյլէմէքտէ, վէ անլէրին մէսուլիէթինին, քէնտի իւզէրինտէն աթմագտա տըր. լաքին, Բարիստէ մէվճուտ պուլունան եէյէճէք իւզէրինէ, նէ՝ գատար գրսա պիր հիսապ տախի թունթագ։

չէհրի մէզպուրուն աճլըղա ատեանամաերզ, թէսլիմ օլմաեա մէճպուր օլմասընա տէկին, բէք չօղ հաֆթալար կէչէճէք, վէ Բրուսիա հիւքիւմէթինին թահրիրաթը ուժումիէէսինտէն շու աշիքեար նէթիճէ տախի չըգարըլմագտա տըր քի, Բարիսին զապթ իտիլմէսի, ազ վագըթտան պաշա չըգարըլաճագ պիր իշ տէյիլ տիր։

Պաշ չավուշ Պիեաթ, քէնտի մէքթուպունուն շու աթիտէքի ճիւմլէլէրի իլէ, մէզքիւր էֆքեարը թաստիգ իյլէմէքտէ տիր։

«Բրուսիալըլար, շիմտի շիւբհէսիզ, հիւճում իտէրէք Բարիսի զապթ իթմէքլիք ֆուրսաթընը ղայպ իթմիշլէր տիր. չիւնքի, կէճիքմէքլիք սաեէսինտէ, Բարիս, հէյման ալընմազ պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր»։

Պատէհու, շու իւմիտինի իլավէ ի. տէր։

«Բարիս էհալիսինին եէյէճէք լէվազիմաթընն իշէ եարար մէնպալէրի, տիւշմէնէ գարշը մուհարէպէ իթմէք իչին էլզէմ օլան միւհիմմաթը հարպիյէ մէնպալէրի կիպի, պիւյիւք տիրլէր»։

Բրուսիալըլարը նիեէթ ու մագսէտի, թոբ եարտըմը իլէ ուզուն միւտտէթ պիր մուհասէրէյէ տէվամ իտիպ, չէհրի մէզպուր էհալիսինի, տճլըգլա թէսլիմէ մէճպուր իթմէքլիքտէն իպարէթ իմիշ։

Լաքին պու խուսուս, զէրրէ գատար, Բարիս մուհաֆըզլարընն ֆիյլու ամէլ վէ զայրէթլէրինի թէնզիլ իտէմէզ։

Բրուսիա հիւքիւմէթի, Բարիսին պաշը իւզէրինտէ, ճճլըգտան էօլմէք թէհլիքէսինին ասըլը պուլունտուղունու, տիւնեաեա պէեան իթմէքլէ, քէնտի վազիֆէսինի իճրա իյլէմիշ տիր. լաքին, ճճլըգ, Բարիս չէհրինին պիր ան էվվէլ թէսլիմ օլմասընա սէպէպիյեէթ վիրէճէք տէյիլ տիր . . . .

. . . . . .

Մ. Կամպէթթանը, Ֆրանսա ճիւմհուրիյեէթի թարաֆընտան նէյը իյլէմիշ օլտուղու պէեաննամէյի տէ կէօզտէն կէչիրէլիմ։

«Վագաա, Բարիս, ուզուն միւտտէթ մուհասէրէյէ ալընը իսէ, ճճլըգա տաեանամազ. ֆագաթ, Բարիսին, ուզուն միւտտէթ մուհասէրէ իտիլմէսինէ տէվամ օլունապիլէճէ՞ք մի տիր։ Եէնիտէն թահրիր օլունան Ֆրանսըզ ասաքիրի ֆըրգալարը, Բրուսիա օրտուսու էթրաֆընը տօլաշըպ, քէնարլարտա պուլունան պէօլիւքլէրի նի եօրաճագլար աթլարա օթ վէ եէմ վէ ասք՝ըբ եէյէճէք վէ էմնալինի պուլմագ իչին օրտուտան այրըլան Բրուսիա ասաքիրի պէօլիւքլէրինին եօլունու պէքլէյիպ, անլէրի վուրաճագլար, եախօտ անլէրին հիմաեէսինէ թայեին գըլընան պէօլիւքլէրի թէլէֆ իտճէքլէր, վէ տիկէր թարաֆտան տախի, Բարիս գալէալարը, Բրուսիանը, գուվվէյի ասքէրիեէսինի եօրա եօրա, ֆէնա պիր հալէ վագ իտէճէք տիր»։

Իշթէ Մ. Կամպէթթանը, Բարիս իւզէրինէ վիրտիյի պէեանաթլար գունլար տըրլար. պու ճիւմլէ, սեպտեմբերտէն էվվէլ, Բարիսին մուհաֆազասը բըլանը հագգընտա, պիթարաֆ մէնպալէրտէն ախզ իյլէմիշ օլտուղումուզ շէհատէթլէր, մահէլլի մէզպուրուն ահվալը հաղըրէսինի, բէքտէ իյի պիր հալտէ կէօսթէրմէզլէր։

Շէհրի մէզպուրուն եէեէճէք վէ իշէճէք խուսուսունա կէլինճէ, էեալէթլէրտէ պուլունան ատէմլէրին, թօբլանըպ քէնտինի գուրթարմաեա կէլմէլէրինէ վագթի պըրագաճագ գատար, տաեանապիլէճէք մէքիւլաթը վար օլտուղու պէեան իտիլմէքտէ տիր։

Իմտի, Մ. Կամպէթթանը պէեաննամէսի, Պէրլինին թահրիրաթը ուժումիեէսինէ պիր գարշըլըգ սաեըլապիլիր։

Բրուսիա հիւքիւմէթի շէօյլէ տէր։

«Բարիս աճլըղա տիւշար օլաճագ, վէ եիւզլէրճէ պին էհալի աճլըգտան էօլճէք տիր։

Մ. Կամպէթթանը ճէվապը տախի շու տուր։

«Բարիս աճլըղա տիւշար օլմազտան էվվէլ, Ալմանեա ասաքիրի պիզիմ սիլահլարըմըզա, աճլըղա վէ խասթալըղա օնտալըգլար վիրէճէք տիր»։

Լաքին մուհարէպէնին գըշը տատիր տէվամ իթմէսինտէն հուսուլէ կէլէճէք օլան էնվայի, մատտի վէ մանէվի ֆէլաքէթլէրի, վէ զաթէն մէվճուտ պուլունան սէֆալէթլէր իլէրուսի իշին իմտա՛տ պաղըրմագտա տըրլար։

Ինկիլիզ վիւքէլասը «պիզ պիր շէյ եաբամաեըզ» տէր։

Էւրօպատա իշիտիլէն ագս տախի շու տուր։

«Հիշ քիմսէ պիր շէյ եաբամազ։ Ֆըրանսա վէ Ալմանեա, սօնունա գատար ճէնքէշմէլի տիրլէր»։

Ալմանեալըլար շու ճէվապը վէրիրլէր։

«Նէ՞ իշին սօնունա գատար ճէնքէշիմէլի տիր. պիզ սուլհա հազըրըզ։ Վէ հաթթա անը արզուլէմմէքտէյիզ տախի։

Մ. Ժիւլ Ֆավր, քէնտի շէհատէթինի մէյտանա գօեարագ շէօյլէ տէր։

«Պէն սուլհ արզուլէտիմ։ Լաքին Ալմանեալըլար իւզէրինէ մուհարէպէ իթմէքլիք գարարը գաթիսինտէն գաշգա պիր շէյ պուլամատմ»։

Մատտմ քի հէմ Ֆրանսա վէ հէմտէ Բրուսիա, եէկտիկէրինին գապուլ իտէմէեէճէյի սուլհ շարթլարը իւզէրինէ տաեանըպ տուրմագտա տըրլար, իմտի, քէնտիմիզի ալտաթմաեը պէրթարաֆ իտէրէք, պունլար սօնունա գատար ճէնքէշէճէքլէր տիր տէյիպ պիթիրմէլիյիզ։

Կիյեօմ գրալ վէ Գօնթ տը Պիզմարգ «Ալլաս իլէ Լօրէնի իսթէրիզ» տէրլէր։

Ֆրանսա տախի, ճէվապ վիրէրէք։

«Գարշը գօյաճագ պիր գուվվէթիմիզ պուլունտուգճա, մէզքիւր էեալէթլէրի թէսլիմ իթմէյէճէյիզ տիմէքտէ տիր։

Պիթարաֆ տուրան տէվլէթլէրին, քէնտի արալարընա կիրիպ ուզաշտըրմաեա գուտրէթլէրի եօգ տուր։

Անճագ, պիւթիւն գուվվէթին մահվ օլմասը իլէ, օլ մուհարէպէ նէթիճէսինէ վասըլ օլունապիլէճէք տիր քի, սուլհ տէնիր։

Լաքին, նէ՞ զաման օլ սըրալարա վըրըլաճագ տըր, օրասընը պիլմէյիզ։

(Թարգմանութիւն)

## ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԲՐՈՒՍԻԱԼԸԼԱՐԸՆ ԹԱՎՐ ՈՒ ՀԱՐԻՖԷԹԻ

Թայմզ ղազէթասընտա, պիր Պէլճիգալը թարաֆընտան եազըլմըշ օլան աթիտէքի մէքթուպ օգունմուշ տուր։

Բիայէթլու միւէլլիֆ.

Պիր թագըմ խըտմէթլէրտէն մասատա, Գըրըմ մուհարէպէսինտէ վաթանընընզա իյլէտիկի խըտմէթլէր իչին Ֆըրանսաեա իզհարը շիւքրանիեէթէ պօրճ. լու պուլունտուղունուզ հալտէ, մուղայիրի օլարագ անըն հագգընա խուսումէթ իպրազ իյլէմէքտէ օլտուղունուզ իչին թէճաճիպ վէ էսէֆ իթմէքտէյիմ։

Սիզ օլ վագթի Ֆրանսանընն իթթիֆագընա պէօյիւք էհէմմիեէթ վիրմէքտէ վէ Ֆրանսաեը վէ քէնտի հիւքիւմէթինի օլ գատար մէտհ իտէր իտինիզ քի անլէրի կէօյլէրէ գատար գալտըրըր իտինիզ։

Պու կիւն, քի Ֆրանսա, ֆէլաքէթէ տիւշար օլմուշ տուր, անը եիւզ իւսթիւնէ պըրագըպ ֆաթիհէ միւտահէնէ իյլէմէքտէսինիզ։ Ֆրանսըզլար, Ինկիլթէրանընն նանքէօրլիյիւնիւ վէ քէնտինէ պէյէնմէքլիյինի ասլա ունութմամաճագլար տըր։ Շարգտա Ֆրանսըզլարտան մաատա միւթթէֆիքինիզ եօգ տուր, լաքին, սիզի իչին թէհլիքէ սաաթը վուրտուքտա, վէ Բրուսիա հիւքիւմէթի տախի, Բրուսիա վէ Միւճթէմէայի Ամէրիգա իլէ պիր օլարագ, Թիւրքիաեա վէ հիւքմիւնիւզին թահթընտա օլան Հինտիսթանա թէհոտիտ իյլէտիքտէ, մուավէնէթինիզի քէնտիսինտէն գըսգանտըրընըզ Ֆրանսա տախի, սիզի եիւզ իւսթիւնէ պըրագըպ, նասըլ քի Պիզմարքը, իսթէտիկինի եափմաեա սէրպէսթ պըրագըեօր իսէնիզ, օ տախի պըրագաճագ քի Բրուսիա իմբէրաթօրու իսթէտիյինի եափսը. վէ պունու պէօյլէ եափմասը յալա չօղ էյի իթմիշ օլաճագ տըր, չիւնի հէր քէս էքտիյինի պիլիր։ Պէն տախի պիր Պէլճիգալը պուլունտուղում հալտէ, սիզին վիւքէլանընզընն վատէրինէ իթիմատ իթմէմէլէրի իչին վաթանտաշլարըմա եէմին վիրտիրիրիմ։

Վիւքէլտանը, Տանիսարքանընն խարապ օլմասընա միւսաատէ իյլէտիքլէրի կիպի, եարընն տախի Ֆրանսանընն գըսմ գըսմ թագսիմ օլունմասընա միւսաատէ իտէճէքլէր տիր։

Բրուսիա, պահրիեէճէ հուտուտալա-

ըրնը կէնէրալէմիք։ Հ Օլանտա իւլ Պէլ-ճիգաեր քէնտիսինէ բաղթ իթմէք խ-թէտիկինտ, վիւքէլանըզ աղըզլարընը պիւլ աշմաեռաճագլար տըր, չիւնքի սուլհ ու սալահը զիեռատէսիյլէ սէվմէքտէ օլ-տուգլարը իշին հագդը վէ իգթիզա-ուն օլան պիր մուհարէպէեէ կիրիշմէք խ-թէմէեէճէքլէր տիր։ Պէօյլէճէ քէնտի մէնֆաաթլարընըզը պիւլ տիւշիւնմէք-տէ օլմամանըզ, շիմտիտէն ֆէնա մէյ-վիւլը վիրմէյէ պաշլամըշ տըր։ Էւրո-պատա նէ նուֆուսունուզ գալմըշ տըր վէ նէ տախի թէէսսիրինիզ։ Էր եա կիճ վէ իհթիմալ տըր ազ վագրթտան Հին-տիսթանը գայպ իթտիկինիզտէ, իհմալ իթմիշ օլտուղունուզ իշին էսէֆ իտէ-ճէքսինիզ վէ օլ վագրթ իհթիմալ տըր քի քէնտի ամէլ ու հարէքէթլէրինին հի-սապընը գապիլիեէիթսիզ հիւքիւմէթի-նիզտէն մանլուպ իտէճէքսինիզ տիր։ Լաքին, չիֆայիտէ քի Ֆրանսա վէ Ինգիլիթէրաեր գուրթարմագ իչին բէք կիճ գալմըշ օլաճագսընըզ տըր։

Շիմտիքի հալ, մէզքիւր մէմալիքին (Ֆրանսա) ֆագրը հալէ տիւշար օլմասը-նա միւսաատէ իյլէմէքտէսինիզ։ Ֆրան-սա խարապա եիւզ թուրթտուգտա, մալ-լէրինիզի սաթմագ իչին սայիր պիր մա-հալլ արամաեա մէճպուր օլաճագսընըզ։

Հէր վագրթ Բրուսիանընն էրքեանը հարպընտա պուլունմագտա օլան թայ-մըզընն մուխպիրլէրի, մուհարէպէնին ոէհնէթլէրինտէն հիշ պիր չէյ կէօրմէ-մէքտէ օլտուգլարընը թաստիգ իտէպի-լիրիմ։ Բրուսիա օֆիչիալլարը, հէր նէ գատար մաղրուր վէ միւթէէպպիր իսէ-լէր տէ, ումումէն ալիմ վէ թէրպիյէլի տիրլէր։ Լաքին, ասկէրլերի, հէր նէ գատար էյի թալիմ էօյրէնմիշ օլաալար, եինէ չօգ կէրիտէ տիրլէր։ Խուսուսի իւլէ օֆիչիալլարընն հագը պուլունմատը-ղը վագրթ ֆէնա խուլլարընը աշիքեար սուրէթտէ կէօսթէրիրլէր։ Իշթէ սահիհ-լիկինէ քէֆալէթ իյլէտիկիմ պազը վա-գալարը աթիտէ պէեան իտէրիմ։

Բրուսիա ասկէրլերի, մուգավէմէթ կէօրմիտիքլէրի Գավինեան գարիեէսին-տէ պիր գատընընն խանէսինի եաղմաեա վէրմիշլէր վէ տիկէր պիր գատընընն խա-նէսինէ կիրէրէք։ Գումաշտան եափըլ-մըշ ֆիսթանլարընը վէ բէնճիրէտէքի բէրտէլէրինի ալմըշլար վէ խանէսինի տախի աթէշէ վիրմէք իսթէմիշլէր տիր։ Պունլար օֆիչեալլարը թարաֆընտան թէչվիգ գալընընլար իտի։ Պազէյլտէ ատամն պիրիսինին, վէ ուշաղընընն էլ վէ աեագլարընը պաղլաեարագ թիւ-ֆէնկէ թուութմուշլար վէ ճիյրլէրինի եիւրէքլէրինտէն տիշարը չըգարմըշլար տըր։ Էն գիեատէ տէհշէթլու օլան չէյ շու տուր քի գարընը իւլ էվլատլարը, պու ատամը օլ հալտէ օլարագ քէնտի խանէսինին վիրանէլէրի ալթընտա պուլ-մուշլար տըր։

Պազէյլտէ Պավիէրալըլար, իշիտիլ-մէտիք սուրէթտէ վահշիլիքլէր իճրա-ընտա պուլունմուշլար տըր։ Չէօյլէ քի, խանէյլերի եաղմաեա վիրմիշլէր, եագ-մըշլար, ատամլարը էօլտիւրմիւշլէր։ Վէ կէնճ գըզլարընն ըրգընա կէչմիշլէր վէ պատահու անլէրի պօշազլամըշլար տըր։

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՇԱՐԳ

Լօնտրատա թապ ու նէշր օլունան Բալ Մալ Կազէթ նամ գազէթատա, շու աթիտէքի տիգգաթա չտեան պահս կէօ-րիւլիւշ տիր։

«Վիէննատա պուլունան մուխպիրի-միզ թարաֆընտան, հէնուզ ախզ իյլէ-միշ օլտուղումուզ պիր մէքթուպտան անլամըշըզ տըր քի, սօն կիւնլերտէ գա-զէթալարընն, իսնատ իտրէք։ Բուսիա-ընն սիլահլանմագտա օլմասընա տայիր նէչր էյլէտիքլերի թէվաթուրլարը գա-թիէն եալանա չըգարմագ իւզրէ։ Բու-սիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան, չէհրի մէզպուրա պիր թահրիրաթ վասըլ օլմուշ տուր։

Իհթիմալ տըր քի, մէզքիւր թէվա-թուրլար, գայէթլէ միւպալաղալը օլմուշ օլսունլար, լաքին էկէր ախզ իյլէմիշ օլ տուղումուզ մալիւմաթ սահիհ իսէ, Բը-բուսիա իւլէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի, սուլհ մուխապէրաթընա կիրիշիր կիրիշմէզ։ Բուսիանընն տախի, 1856 ահտնամէսի-նին, պիւսպիւթիւն ֆէսխինի տէյիլ իսէ պիւլ։ Հիշ տէյիլ իսէ, կէօզտէն կէչի-բիլիպ թասահիհ իտիլմէսի իչին, ազըր պիր թէճրիպէյէ զալգըշաճաղը չիւփ-հէսէզ կիպի տիր։

Մէզքիւր ահտնամէ, զաթէն կէչէն սէնէ, պիր տէրէճէյտէք թաաիլ (չա-փաւորե) իտիլմիշ իտի, չէօյլէ քի պա-կը իսթիսնաիյեէթլէ։ Բուսիա տէվլէթի-նին, Գարա–աէնիզտէ, սաեըսը հուտուտ թահթընտա օլարագ, հարպ սէֆինէլէ-րի սագլամասընա միւսաատէ իտիլմիշ իտի, վէ Բուսիանընն էհլի բօլիթիգալարը, մէզ-քիւր ահտնամէ իլէ, Բուսիա իւզէրինէ վազ օլունան սրգը պաղլարընն պիւսպիւ-թիւն գալտըրըլմասը վագթի եէթիշմիշ տիր տէյի, ատտ իթմէքտէ տիրլէր։

Գըրըմ մուհարէպէսի նէթիճէլէրինի պու սուրէթլէ իպթալ իթմէքլիք, հա-գըզաթէն տաեանըլմագ տէրէճէտէ թաթլը պիր չէյ տիր։

1856 ահտնամէսինէ վագը իմզա իթ-միշ օլան տէվլէթլէրին հալ ու մէկգաբ-ը, շու պիր գաշ այ զարֆընտա, օլ տէրէճէտէ թէպտիլ օլմուշ տուր քի, եէնի պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէլմէյէճէ։ Բուսիանընն, ճէզասընը չէքմէքսիզին, շարգտա օլան նիեէթ ու մագսատլէրինէ սիւլիւք իյլէմէսինի մէն իտէճէք հիշ պիր չէյ պուլունմաեաճագ տըր։

Մէզքիւր ահտնամէնին պագը գալմա-սը զըմընտա մէվճուտ պուլունան էն ալէա քէֆալէթիմիզ Ֆրանսա իւլէ օլան իթթիֆագըմըզ իտի։ Լաքին շիմտի, Ֆրանսա օլ տէրէճէ գուվվէթտէն տիւշ-մէշ տիր քի, էկէր արզու իթտսէ պիւլ, խայլի վագրթ Բուսիաեա գարշը չըգ-մագ խսթէտիյիմիզտէ, պիզէ պիր եար-տըմ իտէմէզ։

Հէրլի շուրասը բէք սահիհ տիր քի, զաթէնշասլա էօյլէ պիր արզուսու տախի պուլունմամագտա տըր։

Պիզիմ անլաեըշըմըզա կէօրէ, Մ. Թիէրին, Սէն–Բէթերսպուրկա օլան եօլ-ճուլուղունտան պիրիճիք մագսատ, Բու-սիա տէվլէթինէ շունու վատ իթմէք ի-տի քի, էկէր Բուսիա հիւքիւմէթի, սուլհ չարթլարընը խաֆիֆլէթմէսին իչին, Բրու-սիա տէվլէթի իւզէրինէ, քէնտի թէէս-սիրինի իճրայէ գօր իսէ, Ֆրանսա տախի 1856 ահտնամէսինէ վագը իմզա իտէն տէվլէթլերտէն պիրիսի օլմասը սրֆ աթը իլէ, անընն ֆէսխ իտիլմէսինէ բուի բիզա կէօսթէրէճէք տիր։

Բրուսիաեա կէլինճէ, Սէմանեայը, պիր թէն պիր վիճուտ իթմէքլիք խըտ-մէթի, վէ ճիւմճուրիեէթէ տայիր օլան մէյլիեաթլարը պասարմագ իչին, տա-յիմա կէօզիւնիւ ալօրթ աշմաեա մէճ-պուր պուլունմասը, իհթիմալտէն օլ-տուղու կիպի, շիմտիքի հալտէ պիւս-պիւթիւն քէնտի նազար ու տիգգաթը-նը քէնտիլէր ճէլպ իտէճէքլէրինտէն, պաշգա շէյէ պագատաճագ վագթի պու-լունմաեաճագ տըր, պունտանտա մա-ատա, Բուսիա տէվլէթինին մուհարէ-պէյի հազրիլտէ պիթարաֆ տուրմուշ օլմասընա պիր մուքաբաֆաթ օլմագ իզ-դէ։ Բրուսիա տէվլէթի, անընն շարգտա օլան բօլիթիգասընա զըմնէն մուսաէ-հա կէօսթէրմէք արզուսունտա պու-լունմուշ օլմասը հագդընտա, բէք չօգ նիշանէլէր կէօսթէրմիշ տիր։

Ավսթրիա Լեհլէ պիր հալ վուգուէնտ, եալընըզ պաշընա հիշ պիր շէյ եաբամագ, վէ Պոհէմիատա վագը օլան հալէսը, քէնտի թէհլիքէսինի արթըրա-պիլիրլէր։

Կէրիտէ գալըը եալընըզ Իթալեա իլէ Թիւրքիա տէվլէթլերի։

Իթալեա տէվլէթի, Բարա Լեալէթ-լերինի քէնտի մէմալիքինէ պիրլէշտիր-մէք մատտէսի իլէ մէզքուր պուլունմագ-տա տըր։ Թիւրքիանընն տախի, Բուսի-տեա գարշը գօեամաեաճագը աշիքեար տըր։

Իշին ահվալի պու օլուպ, տէրքեար օլան հալլէրտէ նէ թարիգ թուլթաճա-ղըմըզ հագդընտա պիր գարար վիրմէ-միզ, ղայէթլէ էհթիմիէթտէն տիր։

Բրուսիանընն ֆէվգէլատա մուվաֆֆա-ղըյէթլերտէ պուլունմուշ օլմասը, մու-հաֆազայի միլիյէ գըմնընտա, քեաֆի սաեըլաճագ պիր ուսուլ թանդիմինէ չը-գըշմագ իչին, պիզի ուեանորրատասը, վէ քիմսէնին խէեալինտէն պիլէ կէչմէ-մէքտէ տիր քի, ազ վագրթտան, եա Շարգտա, եալընըզ պաշըմըզա Բուսիա-եա գարշը գօյմասա, եախսա, տիւն-եանընն մէզքիւր գրթասընտա, պիզէ մու-ճիպի խարապիեէթ սաեըլաճագ թէ-պէկտիւլաթլարա պաշէյմէէ, մէճպուր պուլունագիլէճէյիզ տիր։

---

ՊԻՐ ԷՀԼԻ ՏԻԲԼՕՄԱԹԸՆ ՄՈՒՀԱՐԷՊԻ ԻՒԶԷՐԻՆԷ ԵԱԶՏԸՂԸ ՄԷԿԹՈՒՊՈՒ

*Տիւնէյ Մանչեսթէրէն դէէսպ*

Էւրոպատա՝ չէօյլէ տիմէլի իտի, Ֆրանսա իմբէրաթօրունուն Սէմանեաեը մէճլուսը իյլէտիկի մուհարէպէ, տիւն-եանընն սօնունա գատար տէվամ իտէ-մէզ։ Մէտանընն թէալիմ օլմասը պիլ գուվվէթ մէզքիւր մուհարէպէեէ խիթամ վէրատի։ Սէմանեա մուհարէպէ խիթմէզ իտի, մէճպուրի վէ խսթէմէեէրէք մու-հարէպէեէ կիրիշտի։ Սէմանեա պու կիւնքի կիւն, սուլհ ու սալահա պիր թէէմինաթ օլմագ իւզրէ։ Սէգասը իւլէ Լօրէնի մաթլուա իյլէմէքտէ տիր։ Մէզ-քիւր քէֆալէթ էլիմիզտէ տիր։ Իմտի, մրսալէհա իյլէմէք իչին մուխատրատթա կէրիշմէեէ հազրը պուլունտուղումուղու պիտերիրիզ։ Լաքին քէնտիսի իւլէ մրսալէհա ատա իյլէմէք իչին Ֆրանսատա հիւքիւմէթ եօգ տուր։ Ֆրանսա իմթիթալ իչինտէ վէ իհթիմալ տըր պաշը գըշը պէլլիսիզ պիր հալտէ պուլունմագտա տըր։ Սէմանեա։ Էւրոպանընն նազարը տիգգաթընը մէզքիւր հալ իւ-զրինէ տավէթ վէ օրթատան գալգմա-սընտա քէնտիլիրինին տախի մէնֆաաթ պուլունան պէօյլէ պիր հաչին թէհլիքէ-լէրինին տէֆիր չարէսինէ պագմագ իւզրէ պիր դօնկրէ թէչքիլ իյլէսինէր իչին Էւրոպատա տէվլէթլերինէ միւրաճաաթ իտէր։ Նասըլ քի աբեն էօյլէ տէ պու կիւն Ֆրանսանընն տախիլի բօյլի թիգասընա գարշըմասընը, Ֆրանսա իմ-թէտիյի հիւքիւմէթի գատուլ իյլէսէն. Ֆրանսանընն գատուլ իտէճէյի հիւքիւ-մէթի հէր նէ տախի օլսա, Սէմանեա ա-նը թանըմաեա հազրը տըր։ Լաքին, մէզքիւր հիւքիւմէթի թէչքիլ օլունճա-եատէք, Սէմանեաեա եազըշմագ քի Ֆրանսա թօփրաղընտա, իւլրի վարա-րագ, մագսատինէ վասլ օլտուղու պիր մուհարէպէյի տէվամ իյլէսէն. քէգա Սէմանեա, մէզքիւր մուհարէպէտէն էլտէ իթմիշ օլտուղու մուհասէնաթլար-տան տախի վագ կէչմէկ, իմտի, սուլ-հուն գաթիէն ագտը իչին, Էւրոպաեա վէ հաթթա Ֆրանսաեա կիւվէնէք, գագաթ իյլէմիշ օլտուղու էեալէթլէշտէ օրտու գուրուպ պէքլէր։

Պէ Սէմանեա առաքէրի թարաֆընտան գագաթ օլունմուշ օլան էեալէթլէր-տէ, Էւրոպանընն վէ Ֆրանսանընն, մէզ-քիւր տավէթ վէրէճէքլերի ճէվագա մունթազըր օլունմալը իտի։

Անկէրէյի Էւրոպա, մէզքիւր տավէ-թէ, «պէն գարըշմամ» տիեէրէք մի ճէ-վապ վէրէճէք իտի. պունա ինանմագ կիւճ տիւր. լաքին, հէր նէ գատար միւմքին տէյիլ իսէ տէ, էկէր Էւրոպա, քէնտի քեաֆֆէյի մէնֆաաթլարընը սէլթիսսի իթմէքտէ օլան պիր մուհա-րէպէեէ ինատ իտէրէք միւտախէլէ իթ-մէսէ իտի, օլ վագրթ, ֆամիհ, խսթէ-ռիյինի եավմաեա եէնիտէն սէրպէսթ օլաճագ իտի։ Մուհարէպէ տէվամ իտէր իտի. լաքին Սէմանեա իշին խայրըը սուրէթտէ տէվամ իտէր իտի, չիւնքի մէզքիւր տավէթտէն սոնրա իւլրի վար-տըրըլաճագ օլան մուհարէպէնին վէ ան-տէն հասըլ օլաճագ քեաֆֆէյի նէթի-ճէլէրին թէքմիլ մէսուլեեէթի պիւթիւն Էւրոպա իւզէրինտէ օլաճագ վէ հիւ-քիւմէթլերին «պէպ գարըշմաեը», տի-մէլէրի։ Մ. ար Պիզմարք պիր սուր-էթլէ վէ Էւրոպանընն հիւանի բիզասը-յա Ֆրանսանընն սէքթաֆիօրու իթմիշ օլաճագ իտի։

Էկէր մուզայիրի օլարագ, նասըլ քի զանն օլունապիլիր։ Էւրոպա ֆամիհ իւլ մաշլուպ օլանընն արասընը պուլմա-եա միւսարաաթ իտէ իտի, միւթարէ-քէ իտիլիր վէ պու սուրէթլէ Ֆրանսա, ամօրթ պէշ էեալէթլերտէն մաատա, նուֆուզ ու թէէսիրէ մալիք եէնի պիր հիւքիւմէթ թէշքիլ իտէպիլիր վէ Էւրո-պա տէվլէթլերի վէքիլլերինտէն միւրէք-քէպ պիր Դօնկրէ մէճլիսի, մուհարիպ տէվլէթլերտէն հէր պիրինին վէ հաթթա Էւրոպանընն մէնֆաաթլարընա խայրըը սուրէթտէ օլարագ մէզքիւր միւսալէհա-նընն ի սաֆիը չարթլարընը թէէֆիֆ ի-տիր իտի։ Վէլհասլը, էկէր մէզքիւր Դօնկրէ մէճլիսի, հագդը վէ տայիմի պիր սուլհունն անասրընը (տարերք) ա-ըաերպ պուլարագ, Ֆրանսանընն գըսմ գըսմ թաքսիմ օլմասընա գարշը հիւքմ իտէ իտի։ Մ. Պիզմարք մանէվի պիր գուվվէթ իսթիմալ էթմիշ օլաճագ իտի. էօյլէ պիր գուվվէթ քի անը իլէ, պու կիւնքի կիւն Սէմանեատա պաշ կէօս-թէրմիշ օլան գուվվէթէ վէ զոր իլէ մէմ-լէքէթ ֆէթհ վէ բաղթ իթմէք զըմնընտա միւշահէտէ օլունան մէզքիւր ար-զուլէրէ գարշը գօեաթիլիր իտի։ Էւրո-պանընն էֆքեարը, քէնտիսինէ, մալիք պուլունմատըզը գուվվէթի վիրէճէք ի-տի։ Էօյլէ պիր գուվվէթ քի Բուսիա իմ-բէրաթօրու Նիքօլա հազրէթլերի։ Գը-բիմ մուհարէպէսի պաշլանմագտան, մէզքիւր գուվվէթի։ քէնտի էհալիսինին թէքթաշիրիս միլիեէսինէ գարշը չը-գարմատըզը իշին էսէֆ իյլէմիշ տիր։ Եմբրաթօրու միւշարիյէ հազրէթլերի, Էւրոպա հիւքիւմէթլերի վէքիլլերինտէն միւրէքքէպ պիր Դօնկրէ թէչքիլինէ մուավինէթ իյլէմեեէրէք, քէնտիսինի մէզքիւր գուվվէթտէն մահրում գրլարգ-ըրը իշին Բրուսիաեը վէ Սավթրիաեը ճագպէհ իյլէմիշ տիր։

Սաղա իւլ Լօրէնին Սէմանեաեա բաղթ իտիլմէսինէ կէլինճէ, Մ. ար Պիզմարքը, զանն օլունտուղու կիպի, անէրի Սէմանեաեա բաղթ իյլէմեեէ արզուսի եօգ տուր։ Պէնճէ պէն, Պիզ-մարքը, մէզքիւր էեալէթլերին Սէ-մանեաեա բաղթ իտիլմէսինէ չաթսէն Սէմանեա գատար էհէմմիեէթ վիրմէք-տէ օլմասը հագդընտա շիւբհէ իթմէք-տէյիմ. քէնտի սօն թահրիրաթը ուսու-

զաղթ իյլէմիշ օլտուղու էեալէթլէշտէ օրտու գուրուպ պէքլէր։

Պէ Սէմանեա առաքէրի թարաֆընտան զագաթ օլունմուշ օլան էեալէթլէր-տէ, Էւրոպանընն վէ Ֆրանսանընն, մէզ-քիւր տավէթտէ վէրէճէքլերի ճէվապա մունթազըր օլունմալը իտի։

Անկէրէյի Էւրոպա, մէզքիւր տավէ-թէ, «պէն գարըշմամ» տիեէրէք մի ճէ-վապ վէրէճէք իտի. պունա ինանմագ կիւճ տիւր. լաքին, հէր նէ գատար միւմքին տէյիլ իսէ տէ, էկէր Էւրոպա, քէնտի քեաֆֆէյի մէնֆաաթլարընը սէլթիսսի իթմէքտէ օլան պիր մուհա-րէպէեէ ինատ իտէրէք միւտախէլէ իթ-մէսէ իտի, օլ վագրթ, ֆամիհ, խսթէ-ռիյինի եավմաեա եէնիտէն սէրպէսթ օլաճագ իտի։ Մուհարէպէ տէվամ իտէր իտի. լաքին Սէմանեա իշին խայրըը սուրէթտէ տէվամ իտէր իտի, չիւնքի մէզքիւր տավէթտէն սոնրա իւլրի վար-տըրըլաճագ օլան մուհարէպէնին վէ ան-տէն հասըլ օլաճագ քեաֆֆէյի նէթի-ճէլէրին թէքմիլ մէսուլեեէթի պիւթիւն Էւրոպա իւզէրինտէ օլաճագ վէ հիւ-քիւմէթլերին «պէպ գարըշմաեը», տի-մէլէրի։ Մ. ար Պիզմարք պիր սուր-էթլէ վէ Էւրոպանընն հիւանի բիզասը-յա Ֆրանսանընն սէքթաֆիօրու իթմիշ օլաճագ իտի։

Էկէր մուզայիրի օլարագ, նասըլ քի զանն օլունապիլիր։ Էւրոպա ֆամիհ իւլ մաշլուպ օլանընն արասընը պուլմա-եա միւսարաաթ իտէ իտի, միւթարէ-քէ իտիլիր վէ պու սուրէթլէ Ֆրանսա, ամօրթ պէշ էեալէթլերտէն մաատա, նուֆուզ ու թէէսիրէ մալիք եէնի պիր հիւքիւմէթի թէշքիլ իտէպիլիր վէ Էւրո-պա տէվլէթլերի վէքիլլերինտէն միւրէք-քէպ պիր Դօնկրէ մէճլիսի, մուհարիպ տէվլէթլերտէն հէր պիրինին վէ հաթթա Էւրոպանընն մէնֆաաթլարընա խայրըը սուրէթտէ օլարագ մէզքիւր միւսալէհա-նընն ի սաֆիը չարթլարընը թէէֆիֆ ի-տիր իտի։ Վէլհասլը, էկէր մէզքիւր Դօնկրէ մէճլիսի, հագդը վէ տայիմի պիր սուլհունն անասրընը (տարերք) ա-ըաերպ պուլարագ, Ֆրանսանընն գըսմ գըսմ թաքսիմ օլմասընա գարշը հիւքմ իտէ իտի։ Մ. Պիզմարք մանէվի պիր գուվվէթ իսթիմալ էթմիշ օլաճագ իտի. էօյլէ պիր գուվվէթ քի անը իլէ, պու կիւնքի կիւն Սէմանեատա պաշ կէօս-թէրմիշ օլան գուվվէթէ վէ զոր իլէ մէմ-լէքէթ ֆէթհ վէ բաղթ իթմէք զըմնընտա միւշահէտէ օլունան մէզքիւր ար-զուլէրէ գարշը գօեաթիլիր իտի։ Էւրո-պանընն էֆքեարը, քէնտիսինէ, մալիք պուլունմատըզը գուվվէթի վիրէճէք ի-տի։ Էօյլէ պիր գուվվէթ քի Բուսիա իմ-բէրաթօրու Նիքօլա հազրէթլերի։ Գը-բիմ մուհարէպէսի պաշլանմագտան, մէզքիւր գուվվէթի։ քէնտի էհալիսինին թէքթաշիրիս միլիեէսինէ գարշը չը-գարմատըզը իշին էսէֆ իյլէմիշ տիր։ Եմբրաթօրու միւշարիյէ հազրէթլերի, Էւրոպա հիւքիւմէթլերի վէքիլլերինտէն միւրէքքէպ պիր Դօնկրէ թէչքիլինէ մուավինէթ իյլէմեեէրէք, քէնտիսինի մէզքիւր գուվվէթտէն մահրում գրլարգ-ըրը իշին Բրուսիաեը վէ Սավթրիաեը ճագպէհ իյլէմիշ տիր։

Սաղա իւլ Լօրէնին Սէմանեաեա բաղթ իտիլմէսինէ կէլինճէ, Մ. ար Պիզմարքը, զանն օլունտուղու կիպի, անէրի Սէմանեաեա բաղթ իյլէմեեէ արզուսի եօգ տուր։ Պէնճէ պէն, Պիզ-մարքը, մէզքիւր էեալէթլերին Սէ-մանեաեա բաղթ իտիլմէսինէ չաթսէն Սէմանեա գատար էհէմմիեէթ վիրմէք-տէ օլմասը հագդընտա շիւբհէ իթմէք-տէյիմ. քէնտի սօն թահրիրաթը ուսու-

մրեէսի, վէ Ս Թրազպուրկու, քէնտի իանէսինին քիլիսի մագամրնու կէօ. թէրմէսի, Ալմանեա դազէթալարընտան թահրիգ օլունարադ, պու կիւնքի կիւն Ֆրանսանընն հիւքմիւ թահարընտա պուլունան մէզքիւր իքի էեալէթլէրի իսթէմիշ օլտուղու իչին սահիհէն սէվինմիշ օլմասը հագգընտա պէնտէնիզի իսքեսթ իտէմմիշլէր տիր։

Պէն իտտաա իտէրիմ քի Մ. տր Պիզմարքքն, մէզքիւր էեալէթլէրին Ալմանեաեա բապթ օլունմասընտան հասըլ օլաճագ պիր թազրմ հալլ օլունմազ կիւճիւքլէրէ բէք էյի ագլը իր Ա.քատ տիր։ Մէզքիւր կիւճլիւքլէր չիմտիտէն կէօրիւնմէյէ պաշլամըշ տըր։ Ալմանեալըլար, Ալզասը իւէ Լօրէնի քէնտիլէրէ բապթ իյլէմէք իսթէրլէր։ Լաքին մէզքիւր իքի էեալէթլէր, Ալմանեանընն գա՞նղի գըսմընա բապթ օլունաճագլար տըր։ Պավիէ՞բաեա մը. օ ասլա իսթէմէզ. Վիւրթէնպէրկէ՞ մի. պիր մէմալիքին սայիր պիր մէմալիքէ բապթ օլունմասը իչին լաղըմ տըր քի ալան հիւքիւմէթլէ ալընան հիւքիւմէթին պիր հուտուտալարը պուլունմալը տըր. իմտի, Վիւրթէնպէրկ, Պատ պէօյիւք տուգալըղը վէ Պավիէրանընն Ռին գըեըսը իւզէրինտէ օլան գըսմը իւէ Ալզաստան այրըլմըշ տըր վէ պունտանտա մատտա, Լսկի Սուապ քէնտի ֆըրգալարընընն մուարազալարը իւէ մէշղուլ օլտուղունտան. քէնտիսինի իսթէմէմէն պիր էեալէթի քէնտիսինէ բապթ իտէրէք պաշընա էէնիտէն էէնի պէյլալար չըգարմազ իսթէմէյէճէկի չիւպհէսիզ տիր։

Պատ պէօյիւք տուգալըղընա մը բապթ օլունաճագլար, մէզքիւր տուգալըգ իհթիմալ տըր պունու արզուլէր, լաքին զապթ իյլէտիկի չէյին իչինտէ պօղուլաճագ տըր, չիւնքի քէնտիսինէ թէրք օլունաճագ էեալէթլէր, արազիսինտէն չօգ պէօյիւք տիրլէր։

Կէրիտէ գալըբ Բրուսիա, լաքին օ տախի ճէսարէթ իտէմէզ։ Ալզաս իւէ Լօրէնին բապթ իտիմէսի, Հանովրա վէ Հէս վազասը կիպի տիկէր պիր վազա տըր. Բրուսիա, Պավիէրալըլարընն, Պատալըլարընն, Վիւրթէնպէրկլիլէրին վէ Բրուսիալըլարընն գանը իւէ ֆէթհ օլունմուշ օլան Լօրէնի իւէ Ալզասը, քէնտիսինէ սագլաեարագ, տիւնեատա վէ հաթթա Ալմանեատա աճայիպ պիր օ. եուն օյնամըշ օլաճաղընը ֆարգ ու ֆէհմ իթմէքտէ վէ քէնտի սատրգ միւթթէֆիքլէրին ուպուտիեէթ վէ իյիտլիյինի եալընշգ քէնտի հըրսը չան ու թամամընը իւէրի վարտրմագ իչին գուլլանմըշ տըր տէյի հագգընտա չիւփհէ օլունուր տէյի գօրգմագտա տըր։

Վէհասըլ, Ալզաս իւէ Լօրէն բապթ իթմէք իսթէնիր. լաքին պունլարը նէ եաբմալը տէյի չաշըրըլմըշ տըր։ Իհթիմալ տըր քի գըրալ Կէյեամ հազրէթլէրի, Ալզասը իւէ Լօրէնի իտարէ իթմէքլիքտէ նէ տէրէճէ կիւճլիւք վար օլտուղունա ազալ իրտիրէմէմէքտէ տիր։ Բրուսիա ՁԸԲԱԼԸ հուգուգու ըիպպանի ատամը տըր։ Վէ ֆէթհ իթմէք հուգուգու իսէ, մէզքիւր հուգուգտան հասըլ օլուր լաքին քէնտի մինիսթրսուս, մէզքիւր կիւճլիւքլէրի ֆարգ ու ֆէհմ վէ անլէրտէն հասըլ օլաճագ նէթիճէլէրի թէֆթիշ իյլէմիշ տիր։ Մ. տր Պիզմարգ մէզքիւր էեալէթլէրին բապթը, Ալմանեա իչին պիր տաղտաղա վէ պէնապէրին Էւրոպանընն սուլհ ու սալահը իչին տախի տայիմի պիր թէհլիքէ տիր տէյի անլամըշ տըր։ Բրուսիա իւէ Ֆրանսա պէյնինտէ մուհարէպէ վուգու պուլաճաղընը լվվէլինտէն քէչֆ օլունտուղու վագրթ քէնտի վաթանտաշլարընընան էքսէրիյանէն ֆէհմ իյլէմիշ օլտուղու կիւճլիւքլէրի Մ. տր Պիզմարգ նամ սրլ աշի քեաբ սուրէթտէ ֆէհմ իտէմէզ իսէ։

Մագսիմ Լօրէն իւէ Ալզասը բապթ իթմէք օլան մու հարէպէ էօլիւրճէսինէ պիր մուհարէպէ տիր, մէզքիւր մուհարէպէյէնինէ գատար վազրթ տէվամ իտէճէկինի Ալլահ պիլիր. պունու իհթիմալ տըր Մ. տր պիզմարգ պիլսին, լաքին պէն իզրար իտէրիմ քի պիլմէմ։

Լազըմ տըր քի պու եազտըղլարը. մըզտան պիր նէթիճէ չըգարալըմ, լաքին պաշլըճա պու խուսուս իշթէ պէնի շաշըրմագտա տըր, պիր նէթիճէ չըգարմազ իչին անասըրըմըզ պուլունմատըղը սրրատա նասըլ պիր նէթիճէ չըգարալըմ. մուհարէպէ ուզանտըգճա սուլհ իսմիտի տախի օլ գատար էքսիլմէքտէ օլտուղու հալտէ, նասըլ էվվէլինտէն պիր քէշֆ իտէլիմ, վէ զայլտէն գուրթուլմազ իչին նասըլ պիր էօլ կէօսթէրէլիմ։

Պէօյէ պիր հալտէ բէյզամպէրլիյէ գալգըշմազ, չօճուգլուգ սուր, պէնիմ պու եազտըղլարըմ գըրիթիդատան իրէթ պիր չէյ տիր։

Նէ քի եաբըլմազ լազըմ կէլիր իտի իսէ, եաբըլմատը, իշթէ պէն պունու թատտիգ իթմէք իսթէրիմ։ Ֆրանսա եէնիլմիշ տիր, լաքին Ալմանեատա չըգմազ պիր եօլ իչինտէ պուլունմազտա տըր։ Հազգան, պու կիւնէ գատար օլ գատար մէտհ օլունմուշ օլան Պիզմարգն ուսթալըղը զաֆլէթթէ կէլմիշ տիր։

Վազթ ու հալլէր քէնտիսինէ պու գուսուրլարը եէրինի տօտուրմաեա ֆուրսաթ վիրէճէքլէր մի. իհթիմալ տըր, լաքին, զայլէտէն գուրթուլմազ իչին, Բարիսին մուհասարէ վէ ալընմասընա կիւվէնմէքտէ իսէ, ղիեատէսի իւէ ալտանը։ Բարիս ալընարգտա Ալմանէա եէնի պիր ֆիւթուհաթ տահա գազանմըշ օլուր, լաքին մէզքիւր ուզուն մուհարէպէ խիթամ պուլմազ, չիւնքի Բարիսին ալընմասընտան սոնրա տահա եափաճագ չէյլեր վար վէ միւսալէհա իթմէք իսէ գէօլայլաշմըշ օլմազ։

Մ. տր Պիզմարգ, Ալմանեաեա էօյլէ պիր հալէ տիւշար իյլէմիշ տիր քի եա Ֆրանսաեա գապթ, վէ եափօտ, Բրուսիա թարաֆընտան ճէպրէն գապուլ իթտիրիմիշ պիր հիւքիւմէթ իւէ միւսալէհա իյլէմէէ մէճպուր պուլունմագտա տըր։ Մէզքիւր միւսալէհա իսէ ալտատրբը պիր միւսալէհա օլաճագ վէ իւք ֆըրսաթտա սեագ ալթընա ալընաճագ տըր։ Լաքին Ալմանեա, թօփրաղընը մուհաֆազա իյլէմէք իչին սիլահա տավրանարգտա պունու մը իսթէր իտի. իշ պու սիւալէ ճէվապ վիրմէքլիյի քէնտիսինէ թէրք իտէրիմ։

---

Մ. ԿԱՄՊԷԹԹԱՆԸՆ ՊԱԼՕՆ ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒ

Մ. Կամպէթթանընն, պալօն իւէ, Բարիսէն, թուր շէհրինէ կիթմիշ օլմասը հիքեայէսի տիր։

Մ. Կամպէթթա, հոկտ. 7ինճի կիւնիսապահէն ալաֆրանկա օն պիրինտէ, Արման Պարպէ նամ պալօն իւէ, վէ պէրապէրինտէ քէնտի սըրը քեաթիպի Մ. Ըսրուլէր վէ Մ. Թրիչէ նամ պալօնճու պուլունտուղու հալտէ, Մօնմարթրը թէ. բէլէրինտէն եօլա չըգտը։ Ամի՛ն վագրթտա, տէրունինտէ իւչ նէֆէր Ամերիգալը զաթլար, Բէտանրն շէհիր էմինի վէ. քիւլ, վէ պիր պալօնճու պուլունտուղու հալտէ, պաշգա պիր պալօն տախի հավահա չըգտը։ Մէզքիւր իքի պալօնլարը եօլա չըգմալարընը սէյր իթմէք ի. չին, դայէթլէ պիւյիւք պիր գալապալըգ պիրիքմիշ իտի։ Մ. Կամպէթթանընն բէ. ֆէքլէրինտէն պիր դաչ նէֆէրի, քէնտի. սի իւէ պէրապէր պալօնուն չըգաճագ եէրինէ կիթմիշ օլուպ, այրըլտըգլարընտա, քեաֆֆէսի տախի, տէրունի տիլ. տէն, մէզքիւր թէհլիքէլի թէշէպպիւ. սաթընտա, վէ էեալէթլէրտէ տէրիւհ. տէ իթմիշ օլտուղու պիւյիւք մէմուրի. յէթինտէ մուվաֆֆագըյէթ պուլմա. սընը թէմէնի իյլէտիլէր։

Մէզքիւր պալօնլարընն եարըլմասընա նէզարէթ իթմիշ օլան Մ. Նատար, ան. լէրին եօլա չըգմասընա տախի նէզարէթ իթտի. Էվվէլ էմիրտէ, իքի պալօնլար տախի հէման եան պէ եան կիտիպ, ի. քիսինին իչինտէ պուլունան եօլճուլար, պիրիպիրլերի իւէ գօնուշապիլմէքտէ ի. տիլէր։ Բրուսիալըլարընն խաթթը իւզէ. րինտէն կէչիլտիքտէ, Մ. Կամպէթթա վէ քէնտի եօլտաշլարը, Երկիրմի տէֆա էօ. լիւմտէն գաչտըլար։ Բրուսիալըլար, ար. տը քէսիլմէմիք սուրէթտէ, պունլարընն իւզէրինէ աթէշ իտիպ, կիւլէլէր։ Վըժ. լտեարագ, պալօնլարընն օթուրաճագ սան. տրգլարը եանընտան կէչիպ կիթմէքտէ իտիլէր։ Եօլա չըգըլտըգտան տէօրթ սա. աթ սօնրասեա գատար, մէզքիւր իքի պա. լօնլար տախի, այնի չիզկի իւզէրինտէ օլ. տուգլարը հալտէ, պիրիպիրլերինի կէս. ըէճէք սուրէթտէ իլէրուլէմէքտէ իտիլէր։ Լաքին օլ արա, պիրպիրինտէն այրըլտը. լար. պու ճիւմլէ, արթըդ, աշաղը ի. նէպիլէճէքլերի մահէլլէ տախի, հէման եագլաշմըշլար իտի. Պալօնլարտան պիրի. սի, քի ճօրճ Սէնտ իսմինտէ իտի, պիր էնկէլ կիրմէքսիզին, Բօյ եագընընա ինտի։ Ամանի Պարպէ նամ տիկէր պալօն, Մօն. տիսիէ եագընընտա, պիր աղաճա իլեշ. տի. Մ. Կամպէթթա իւէ Մ. Սբուլերին աշաղը ինմէլերի, սօն տէրէճէտէ թէհ. լեքէլի իտի. լաքին պիր արապա իւէ օ. բալարտան կէչմէքտէ օլան պազը քէօյ. լեւլեր վէ շէհիրլիլեր, քէնտիլերին եար. տըմընա գօչաուլար. Կամպէթթանընն, անճագ պիր գաչ եերի սրբրըլտը։ Արթըգ կերէք Բօյտա, վէ կերէք Մօնտիտիէտտէ, էհալինին, մէզքիւր իքի թագրմ պալօն եօլճուլարընը տախի, նէ տէրէճէ կերմի. յէթ իւզրէ գապուլ իթմիշ օլտուգլա. ընը սեօյլէմէք, զայլա պիր շէյ տիր։ Օլ ախշամընը, քեաֆֆէսի տախի, Ամի. էնէ վասը օլտուլար։ Պալօնճուլար, պէ. բապէր վէ պիր գաֆէս իչինտէ օլարագ, իւչ ատէտ տախի, մէքթուպ թաշրեան գումրուլար կէթիրմիշլէր իտի քի, Մ. Կամպէթթանընն եօլճուլուղու խապէրի. նի, Բարիսէ կէօթիւրսիւնլէր տէյի։

---

## ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

(Բրուսիա հավատալերի)

Վէրսայլ, 19 հոկտեմբեր

Վէլիհատընն գօմանտասը թահթընտա պուլունան օրտունուն եիրմի իքինճի ֆըրգասը, տիւնքի կիւն Շաթօտուն եագընլանրընտա 4 00 նէֆէր Ֆրանսըզլար իւզէրինէ հիւճում իտիպ անլէրէ զալիպ կէլմիշ վէ չէհիրի տախի հիւճումիլէ զապթ իյլէմիշ տիր. չօգ էսիր ալընը. թարաֆըմըզտան չօգ ա. տամ թէլէֆ օլմասը։

ԻԹԱԼԻԱ

Ֆլորա՝ 19 հոկտ.

Գավիէն պիտրիլտիկինէ նէզարէն, սայ. քի քեաֆֆէյի հիւքիւմէթլէր, Բօմատա գալ. մասընը Բարտ հազրէթլէրինէ նասիհաթ իյ. լէմիշլէր տիր։

Իւք էվվէլ Իսբանեա հիւքիւմէթի, Իս. բանեա թաճընը գապուլ իթմէսինի ըրբէնս Ամէտէէ թէքլիֆ իթմիշ վէ սայիր հիւքիւ. մէթլէր իւէ մուխապէրաթա տէվամ իթմէք. տէ տիր։ Կարիպալտի թարաֆտարլարընն Ֆըրանսաեա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգմալարը իւզէրինէ Բրուսիա հիւքիւմէթի, Իթալեա հիւքիւմէթինէ շիքեաեէթ իյլէմիշ տիր տէյի շուեու պուլան թէվաթուր եալանա չըգա. ըըմըշ տըր։

---

Սօն Ալմանեա դազէթալարընտա ա. թիտ քի թէլէկրաֆլար օգունմուշ տուր։

Պէրլին, 13 դեկտ։ Էմինիյէթէ չա. եան մահէլլատէն ալընան խապէրլէրին պէեանընա նէզարէն, Ֆրանսատագի հիւքիւմէթի մուվազզաթա ազալա. ը պէ՛յնինտէ միւսալէհա հագգընտա միւսաեէնէթի էֆքեար պուլունմագտա իմիշ, չէօյլէ քի մուվազզաթ հիւքիւմէ. թին Թուրատ պուլունան ազալարը, միւսալէհա խարիմէսինի արզու իյլէմէք. տէ տիրլէր։ Լաքին սօն տէֆա օլարագ ագա օլունան վիւքէլա մէճլիսինտէ մէր. գուման սուլհ թարաֆտարը օրան ագա. լարրն սէօզիւ օլմամըշ վէ պու սէպէպ. տէն Մ. Կապպէթթա Թուրա կիթմիշ տիր։ Ֆըրզալար տախի պաշ զալարը. մըշլար վէ զազէթալար իսէ, չէտիտ սուրէթտէ հիւքիւմէթէ զարշը եազ. մագտա տըրլար։ Ֆրանս վէ Գօնսթի. թիւսիօնէլ նաման զազէթալար, ինթի. խապլարը թէհլիքէ իյլէմիշ օլտուղու ի. չին հիւքիւմէթի չէտիտէն թայիպ իյ. լէմէքտէ տիրլէր։

Լէյպցիկ, 12, Հիւքիւմէթ ժէն. պարընտան ալընան մալիւմաթլարա նէ. զարէն, Բրուսիա հիւքիւմէթի, Նարօ. լէօնու եէնիտէն թախթա չըգարմագը. ղը ասլա ֆիքրինաէն կէչիրմէմիշ տիր։ Ալմանեա պիր մուհարիպ տէվլէթ մա. զամընտա հարէքէթ իտիպ, նէ Նարօ. լէօնուն վէ նէ տախի ճիւմհուրիեէթին թարաֆընը թուրթմամագտա տըր։ Բա. ըիս, մահը հալին 19 ունտան էվվէլ թօ. փա թուրթուլմաեաճագ տըր։

---

## ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ

Լէյզէ՝ 20 հոկտեմբեր

Միտլինկ Նիու Որլէանա բամուղու, բէնա 8 %

Սաթըշ 15.000 պալէս

Բիացա զիեատէ գավի՝ սէպէպի հազրը. տա մալ պուլունմամասը վէ մալ կէլմէմէսի տիր։

---

## ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ

Լոնտր՝ 18 հոկտեմբեր

| | |
|---|---|
| Էսնամը ուսմ. մրյէ տէյ. | 43 տէնտէն % |
| » » գաբ. | 43 տէնտէն % |
| Եէնի Օսմ. իսթիգ. գաբ. | 51 % տէն % |
| Լիսնտա Ֆր. ֆօն. | 53,57 |
| Իթալեա ֆօն. աչըլ. | 55 |

ԷՕՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ ԳԱԼԱԹԱ ԲԻՈՋԱՍԸ

| | | |
|---|---|---|
| Հոկտեմբեր 9 | Սապահ աչըլար | 48-05 |
| » » | Յետաթ 4 | 48-11 |

---

## ԱԶԳԱՅԻՆ

Յառաջիկայ կիւրակէ 11 հոկտ. Իւսկիւտարու Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ գերապատիւ Արիստակէս սրբազան հայրը սուրբ պատարագ պիտի մատուցանէ վերաբերման շքեղ հանդիսիւ ըստ նախնի արարողութեան հայաստանեայց կաթուղիկէ մայր եկեղեցւոյ։

Սուրբ Պատարագի արարողութիւնը պիտի սկսի 'ի ժամ 2 եւ աւարտի 'ի ժամ հինգ ու կէս։

Դարձեալ հինգշաբթի 'ի 15 հոկտ. միեւնոյն արարողութիւնը պիտի կատարուի յատկապէս տիկնանց համար։

---

ՕՐԱԳԻՐԻՆ ԹԷՐՃԷՄԷԼԷՐԻ

Մէզքիւր զազէթայը օգուտանալարտան, վէ սայիր լեսանա աշինա օլանլարտան պազըլար, եա տապան տապանա զըտտ օլարագ պէեան իյլէտիկի մաէլ վէ էֆքեարլարը, պարի եիւզտէ պէշինի ասղրու թէրճէմէ իթմէսինի, վէ եափօտ էկէր թէրճէմէյէ միւգթէտիր տէյիլ ի. սէ, թէրճէմէ իթմէք արզուսինտէ պու. լունտուղու պէնտլէրին, պարի հէր գան. ղի լեսանտէ իսէ, այնէն տէրճ իտէրէք, թէրճէմէ զահմէթինի քէնտիլէրէ թէրք իթմէսինի, ըէճա իթմէքտէ տիրլէր։

Պիլմէմէք աերպ աէյիլ տիր էմմա, էյրէնմէմէք աերպ տըր։

Օրագիր էօթէտէն պէրուտէն գրա. շար աեարթմագտան իսէ, պիր գաչ նէ. ֆէրտէ միւթէրէճճիմ աեարթասա, հէր քէսի քեամիլէն եանլըշ թէրճէմէ. լէր օգուտմագտան գուրթարսա, թագ. սիրատթընը ազաճգ քիւչիւլթմիւշ օլուր։

Ի սկիւտար 7 հոկ. 1870

. . . խմբագիր .

Սեպտեմբեր 26 ին Իսկիւտար Աղեզիյէ թատրոնին մէջ 'ի նպաստ Եէնի մահալէ ընտանեաց մանաժողովոյս տուած ներկայացումէն հետեւեալ արդիւնքն յառաջ եկաւ .

| | |
|---|---|
| Զանազան տոմսերէ | 3061 |
| Պահճէպան օղլու Մկրտիչ էֆէնտիյէ նուէր | 90 |
| Լոմէրեան Բեթրակ աղայէ նուէր | 60 |
| Ցովհաննէս աղա Յակոբովէ նուէր | 40 |
| Աղքատասէր Մեծ. անձէ մը նուէր | 22 20 |
| | 3273 20 |
| Մախսք | 1321 00 |
| Գոյացած արդիւնքն | 1952 20 |

Մանաժողովս իւր ձեռքովն այս 1952 20 ղրշ. գումարով առաւել խղճալի եւ անանկ ըլլալին քահանայ հայրերուն կողմանէ վկայեալ քան եւ չորս ընտանեաց ամեն մէկուն բաշխեց

| | | |
|---|---|---|
| 5 | օխայ | բրինձ |
| 5 | » | օճառ |
| 1 ½ | » | շաքար |
| 1 | » | խահվէ |
| 1 | » | կարոգ |

որ կընէ իւրաքանչիւր ընտանեաց 81 ղրշ. եւ գրեթէ 30 փարայի պարէն .

Մանաժողովս կը ցաւի որ օրենակի տոմս չընդունող անձանց որ մէկը տոմսերնին ժամանակին ետ չզրկեցին , որպէս զի զանոնք ուրիշ տեղեր ծախել տալինք եւ աղքատաց համար առաւել մեծ գումար մը կարենայինք ձեռք բերել .

Իսկ մեր հրատարակն ընդունելով թատրոնն իրենց ներկայացութեամբը պատուող Մեծ. անձանց մեր շնորհակալեաց հարկն հրապարակաւ կը մատուցանենք .

Այս առթիւ աւելորդ չեմ համարիր յաւելուլ , . . . խմբագիր , որ Մանաժողովոյս գործադիրն անանկ ընտանիք փնտռած ատեն , այնպիսի ընտանեկան աղետալի վիճակներու պատահեցաւ որոյ նմանը կը կարծեր որ միայն Վիկտոր Հիւգոյի Ողորմելիներու Վիպասանութեան մէջ ամփոփուած ըլլայ .

Ընդունեցէք . . . խմբագիր խորին յարգանացս հաւատիքն .

Ի դիմաց մանաժողովոյ Ատենապետ
Յակոբ Պասմաճեան

## ԱԶԴՐ

Մօտերս մեր հրատարակած « Յատկութիւն Արարչագործ » մակագրով բանաստեղծական տետրին յառաջաբանին մէջ որքան որ յիշուած քանի մը ընկերութեան եւ վարժարանաց նուիրեցինք ան է , հարարակութենէն շատերը չգիտնալով մեզ մէջ կը խնդրեն սոյն տետրը . վասնորոյ կիմացուցնենք արդոյ հասարակութեան եւ վիճակաւորաց առաջնորդաց եւ գրածախուց որ եթէ կը խնդրեն , յիշեալ ընկերութիւններէն առնուն , այսինքն Վանայ Սանդխտեան ընկերութենէն , Ազնուէր ընկերութենէն , եւ Թաղիս Սահակեան եւ Ագապեան երկսեռ վարժարաններէն քանզի միայն յիշեալ դպրոցաց նուիրած եմ թէ բարոյապէս եւ թէ նիւթապէս արդիւնք մ'ըլլալու մտօք .

Թ. Մէհրդաբեան

1870 հոկ 7 'ի Սամսթիա

Նախընթաց կիրակի օր Սահ . Նը. պաստամատոյց ընկերութեան կազմուելիք Ընդհանուր ժողովը մեծագոյն մասս չունենալով տեղի չունեցաւ .

Ուստի կանոնագրութեան 8 դ յօդուածին համեմատ պարտաւորեցանք Բ . անգամ ազդարարութեամբ իմալ տալ ամեն ընկերաց որ յառաջիկայ կիրակի հոկտեմբեր 11 դարձեալ Ընդհանուր ժողով պիտի գումարի 'ի Սահակեան վարժարան 'ի ժամ 6 .

Ատենապետ
Սահ. Նպաստ. ընկերութեան
Ա . Մէրտէն

Բերայի հրկիզեալ ազգայիններէն անոնք որ իրենց յատկացեալ տեղակը չեն առած , այսօրուընէ սկսելով մինչեւ ամսոյս վերջը Ղալաթիա Կէօմրիւք փողոց թիւ 31 Նորատունկեան Յակոբ էֆէնտիի գրասենեակը կը հրաւիրուին երկուշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը առաւօտեան ժամը 3 էն մինչեւ 6 քովերնին գտնուած գոչանները արձանագրելով իրենց յատկացեալ գումարը ստանալու համար .

Վերոյիշեալ պայմանաժամէն ետեւ տուժարը պիտի գոյուի եւ որ եւ է խնդիր չպիտի ընդունուի .

Քարտուղար Հ. Օգ. Ցանձնաժողովոյ
Սեպուհ Լ. Փորթուգալեան

## ԻԼԱՆ

Ասաքիրի Շահանէ իշխուն 100,000 ատէտ 200 եարտալը վէ քէչի մարգալը մագարա իբլիյինին պէհէր մագարասը 34 փարաեա թալէպի իւզէրինտէ գալմըշ , վէ իշ պու թըշրինի էվվէլին 12ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէք օլմաղլա , թալիպ օլան թիւճճարըն եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ 6տա Տարի Շուրաեա կէլմէլէրի .

8 Թըշրինի էվվէլ 1870

Պապը Սէրասքէրի .

## ԻԼԱՆԱԹ

ՏՕԴԹՕՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Միւմայիլէյ էֆէնտի , իսկիւտարտա , Սէլամսըզլուտա , Թարլա պաշը սօգաղընտա վագը , էճզաճը Յոհփան էֆէնտիին 257 նիւմէրօյու էճզախանէսինտէ , շարշէմպէհ կիւնէրի սաաթ 5 ատէն 8 է գատար խայրաթ պաղմաղտա որը .

Տօհթօր Մինասեանը կէօրմէք իսթէեէնին , Գալաթատա , Բերշէմպէհ բազարընտա վագը , Մինասեանէն Ամերիգա մաղազասընա , վէ եախօտ իսթանպօլտա քէօրրիւ պաշընտա վագը միւսիւ Ժանի էճզախանէսինէ միւրաճաաթ իթմէսի , վէ եախօտ խապէր պրրագմասը իգթիզա իտէր .

## GRAND HOTEL DE PERA.

Պէյօղլուտա Գալաթա սէրայընտա տարսօգաղրն պաբընտա վագը 16 նիւմէրօյու խանէնին աշաղրքի գաթընտա եէնի պիր լօգանթա աշըլմըշ օլուպ , թէմիզ վէ էհվէն ֆիեաթ իւզրէ թանամլար , վէ էրմէնիճէ վէ Թիւրքճէ թաամ լիսթասը , վէ իսթէնիլտիկի վաղրթտա եէմէք պուլունմազտա օլտուղու իլան օլունուր .

ՏԻՇՃԻ ԻԼԱՆԸ

Խայրի սէնէլերտէն պէրու Բարիսէ տուրարագ տիշճիլիք սանաթընը իգմալէ վարարրմըշ օրան Գրիգոր Ճիվանեան էֆէնտի պու տէֆա Տէրսաաադէթէ ավաէթ էյլէմիշ օլուպ , Իսթանպօլ էհալիսինէ պու պապատ պիր խրամէթ էյլէմէք իւզրէ , շեմոիքի հալ Գալաթատա եիւսէր գալարրմա վագը Պ . զար Բօսի նամ շարշտտա Ն . 9 տիւքեանը աշմշ օլուպ , տիւէրի թէմիզլէյէճէկինի վէ ադրրը՝ տէֆ իտերէք ալթտան իյէ տօղտու բաճաղընը վէ տիշերի պուլունմ. եանլարա իսէ , թատպիի տիշերը կիպի բահնթճա եէմէք եէեէպիլիր սուրթտ վէ եէնի պիր սուսուլ իւզրէտիշ թագաճսաղընը վէ զնեատ չիւրի միշ տիշերի չէքէճէկինի իլան իտէր . Հէր նէվի մուսամէլէ ադրրարդ իճրա օլունաճաք որը .

ԳԱՎԱՌՏԻ ԱՐԷՊԻՑԷ

. Վ Է

ՖԱՐԻՄԻՑԵԼ

Իսի իլէ միւսմմա վէ իմթիեազի ալեա իլէ միւմթազ վէ միւսթէսնա օլան բիթապի միւսթէգապ 6 դրշ . Ֆիյէթի միւթէտ իլէ , ամթիլիւլ պէյան մահալլէրտէ սաթըլմագտա որը . շէօյլէքի քէօրիւ պաշը գըրսէթխանէսինտէ .

Մահմուտ փաշատէ Պոյաճը Մանուկ աղանին 208նիւմէրօյու ախիրքեանընտա սահաֆիլիր չարաուսինտէ հալէպի զատէ Ահմէտ Բասիմէֆէնտի ախիրքեանընտա , Տիյիան եօլու գրրաէթխանէսինտէ .

ՄՈՒՀԻՄ ԻԼԱՆ

15նիւմէրօյու 4572 ինճի սէրի , էն պէյիւք բիանքօնու , եանի 50 000 ֆրանք , 82 ինճի նիւմէրօյու 6834 ինճի սէրի , 10 000 , 91 նիւմէրօյու 3314 ինճի սէրի , 5000 , 100 նիւմէրօյու այնի 3314 ինճի սէրի , 2000 ֆրանք գազանմըշլար որը .

Սաքսօնեա հիւքիւմէթինին սան բիանքօսու , սեպտեմբեր 11/23տէ չէքիլիպ 34500 նիւմէրօ ամիտէքի վէճհ իւզրէ գազանաճագ որը .

Պիր նիւմէրօ , 150,000 , պիր նիւմէրօ 100 000 պիր նիւմէրօ 80,000 պիր նիւմէրօ 50,000 , պիր նիւմէրօ 40 000 , պիր նիւմէրօ 30 000 , պիր նիւմէրօ 20,000 , 3 նիւմէրօ 10 000 , 20 նիւմէրօ , 5000 , 40 նիւմէրօ , 2000 թալէր , վէ հարիւ , 65 թալէրէ գազանաճագլար որը .

Մէզքիւր պիրէթլէրտէն ագ գարմշ օլուպ , սահմէն արմագ իսթէեէնլէրին եիւն գայպ իթմէքսիզին , սահիպի իմզասա միւրաճաաթ իլէմէլի պիրլէր .

Քէզա , Բուսիանէն սեպտեմբեր 1/13 տէ չէքիլէճէք օլան 1866 սէնէսի իսթիդրաղ պիլէթլէրի , սահիպ իմզանէն մազազասընտա սահմրմագտա որը . մէզքիւր պիլէթլէրին պի ինճի նիւմէրօսու 200, 000 բուպլի գազանաճագ որը .

Թանսիլի մալիմաթ սիզ իթմէք իսթէեէնլէրին , եա սահիպի իմզանէն Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա վագը 3 նիւմէրօյու օտաեա , եախօտ Իսթանպոլտա Վարագճը խանընտա Մ. Ժորժ Տիամանտօպուլոնուն մազազասընա միւճաաթ իյէմէլէրի .

ՀԷՐՄԱՆ ՖԷԼԱՐՏԷԹ

ՆԷՆԻ ԿԷԼՄԻՇ

Պաղէ սուլտան թուրմպասը , գուրու թուրմպասը , գօլթուգ վէ պէշիկ սանտալեասը , աչելեր գարանրը զարֆի պաղէ սանտալեասը . Մանշէսթրը Ֆապրիգասընէն էն ալեա մալէրինտէն կէօմէրիք վէ սայիրէ իշին պէյազար , պասմալար , պէյազ բիքէլէր վէ քէթէնի մալէր .

ՏԻՊԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Վէ պիր թագրմ սայիր միւֆիտ էշեալար , Գալաթատա վագը Ս. Մ. Մինասեան գուրմանեասընէն Ամերիգան մազազասընտա սահմրմագտ իտուկի .

Խրիսթիեանմ քթէպլէրինտէ օգունմագտա պուլունան Նիւզհէթիւլ Միւնշաաթ վէ Ճիւպտէթիւլ Միւնշաաթ նամ ինշալարը միւէլլիֆի խաճէ Ռիֆաթ էֆէնտի , Օսմանլըճա փիւլիւս , վէ նէսիս , վէ ռիզգա եաղլըրընտա ուսմանտա օլտուղունտան , պիւյիւք մէքթէղլէր իչէն , եաղը խաճէսի իսթէք օլունուրսա , էհվէն պիր ժամաշլա , հաֆիզատտա պիր եա իրի տէֆա , էֆէնտիյի միւամայիլիյհ տէվամ իտէեէկինի իլան իտէր .

Աւելորդ գրոնչ—16,600 ֆրանք գրանք

ԳԻՆԱ ԼԱՐՕՇ

Գրուվէրի էրէթ վէ ըմմայը գրէֆ
էրէթ էրէր

Թրիլը վէ գրէսիր — էլ Ղնվէյ էնէրէնտան
Խէրլուս օլանմաշ

Մէզքիւր իքսիր , գան էքսիլմէսինէ , միաէ խասթալըզընա , սինտիրմէմէքլիյէ (անմար սոզութիւն) գարշը պիրէպիր իլաճ որը

Հոգ ԳԻՆԱ ԼԱՐՕՇ , էլէրէլ

Մէզքիւր հոգլար , գան գայէֆլէնէն վէ գայէր
Էլէրլէրէ եէրլէրէր

Բարիս , Ն. 15. Ցրրաս սօգաղ . Մէզքիւր իքսիր , Գալաթատա եիւքսէք գաղարրմա Մ. Վէլիշ վէ գում. էճզախանէսինտէ վէ սայիր քեսֆիֆէ յի էճզախանէլէրտէ սատիլըր .

ՉԻՒՐԻՒՔ ՏԻՇԼԷՐ

Տիշ չէքմէք պարպարճա պիր ամէլիեաթ տրը , չիւնքի պու կիւնքի կիւն , չիւրիւք տիր տէյէրէք չըզարբլան քեսֆիֆէյի տիշլէր տիւզէլիպ գուլլանըլապիլիր .

Չիւրիւք պիր տիշի իլք էվվէլ սաղլթմալը վէ պասէհ տէյիլ քի տիշլէրի սիեահլաթտրրպ չիւրիւթտիրէն ալէաթլար , իլլա ալթուն եախօտ բըլաթին իէ տօլտուրմալը տրը .

Պիր տիշ էյի տօլմուշ օլտուգտա , էօմրիւնիւն օճունա գատար գուլլանըլապիլիր էկէր պազէն տիշ պօշալըր իսէ , սէպէպի իշիտ տօլտուրան տիշճինին ճէհալէթ վէ չօլփազըզը տրը .

Իքի սէնէտէն պէրու իսթանպօլտա տիշ ճիլիք սանաթընը իճրա իթմէքտէ օլան տօքթոր Տօրինիի , 20 սէնէ Բարիստէ բըրաթիգա իթմիշ տիր . Իսթանպօլտա մէրգում տօքթորտան մատտա տիրլօմասը պուլունան տիշճի եօգ տուր . Յօքթոր Տօրինիիէր կիւն սաֆիրանկա սաաթ օն պիրտէն պէշէ գատար Պէյօղլուտա Ամալը-Մէկթիտ սօգաղընտա վագը 15 նիւմէրօ իլէ մուրագամ խանէտէ պուլունուպ , կէլէն միւշթէրիլէրի գապուլ իտէր .

Օն սէքիզ սէնէ Բարիստէ տիշճիլիք սանաթընը իճրա իթմիշ օլտուղու հալտէ , պու կիւնլէրտէ Տէրսաաադէթէ կէլմիշ օլան տօքթոր Տօրինիինին պիրտաէրի տախի , հէր կիւն ալաֆրանկա սաաթ 8 ատէն 3 է գատար Իսթանպօլտա Քէօրրիւ պաշընտա Իհթիսասընն գարշըսընտա պիր մաղազատա պուլունուպ հէրկէս միւշթէրիլէրի գապուլ իտէր .

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԳԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԻՎԱՆԻ ՀԷՐԱՎԷՏՆԵՐՆ ԳԱՊԹԱՆԷՍԻՆՑ
ԳԵՏՈՂԼՈՒՆՑ ՏՈՂՈՎՈՒ ՏԱՐԱՆ , ՏՈՄԱՐԱՅԻ ՀԱՅՈՑԼԱՌ
ԳԻՆԸ ԱՐԵՒԵԼԵՔ ՏԱՂԱՔՍԱՆՑ . ԹՎԱԿԱՆ 457

ՏԻՊԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Գալաթատա փէնճէմպիր փազարընտա , Վիթալիս խանը իւսթ գաթընտա , նիւմէրօ 7 .

Միւսիւ Մէօլրը վէ Ֆրէնկեանը գօմբանեասընտա էհվէն ֆիյաթէ , վէ կաբանթի թահթընտա օլարաք . սահրլրի ֆամիլեալար . Թէրդիւէր . գունուրաճրլար վէ սարրաճլար իչին , տիքիշ մաքինասը . մաքինա եաղը , վէ իյնէօր .

Միւթէրիւէրէ գօլայլըգ օլսուն իչին , պիր դաչ տիլտէն պասրմըշ թարֆարը վէրիլիրքէն պաչգա սահրլրդը սահրմէ , տիքիշ տիքմէք ուսուլի տախի , փարասըզճա էօրէթտիրիլէճէք տիր .

Դուլլանըլարագ պօղուլմուշ վէ հաֆսօտ պիր եէրի գրրրմըշ օլան մաքինալար , լաղմ կէլէն իւճրէթ վէ մէսարիֆ իսթէնիլէրէք . Թամիր իթտիրիր .

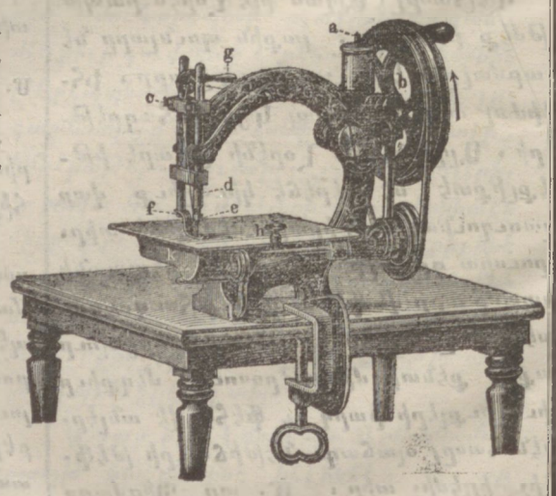


ՏԻՇ ԿԷԹԻՐԷՆ ՊՕԵՈՒՆՊԱՂԸ

Պու պոյունպաղ Պէրլենտէ սէրայ էճզաճըսը կէէրիկ գարնտա չարբն պիր նէվի իճատը օլուպ , էլէքթրիք գուվվէթի իլէ ազ վագրթտա չօճու գրարքն տիշլէրինի ազրըզ վէ սը ըսըզ կէթիրէճէկի միւճէրրէպ վէ աշիքնար որը . Իլք ատէֆա իսոկիւտարտա Ց . Փսիազեան Գարեգին էֆէնտինին Ֆամիլեասընտա պուպոյունպաղընն միւճրզամը թէէսսրաթը կէօրիւմիւշ տիր .

Քէզալիք մէզքիւր մաղազատա ատթրմագտա որը . Ֆիյ 3 Ֆրանք .